

РЕШЕНИЕ

№ 31873

гр. София, 30.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в
публично заседание на 17.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **4217** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.
Делото е образувано по искова молба от Н. Й. К., чрез адвокат К. М. срещу Столична Дирекция на Вътрешните Работи (СДВР).
Цената на иска е 5000 лв.

В исковата молба се твърди, че със заповед за задържане на лице № 381/05.12.2022 г., издадена от полицейски орган при 06 РПУ – СДВР, Н. Й. К. е задържан за срок до 24 часа в помещенията на 06 РУ-СДВР, формално с основание - престъпление по чл. 343б, ал. 3 от НК. Заповедта е оспорена пред съда и с Решение № 21099 от 24.10.24 г., АССГ, 19-ти касационен състав по касационно административно дело № 8177/24 г., влязло в законна сила на същата дата същата е отменена като незаконосъобразна.

Ищецът посочва, че задържането му създадо проблеми както в личен, така и в служебен аспект. Отразило се много зле на психиката му. След като бил арестуван много негови близки и роднини разбрали, че бил задържан като престъпник. За него било огромен шок да бъде арестуван и да прекара толкова време в ареста на 06 РУ-СДВР на тази напреднала възраст. Изплашил се много и не разбирал какво се случва. Бил сам и прекарал ужасяващи часове в ареста на 06 РУ-СДВР. Започнал да чувства, че за обществото, вече бил виновен, след като е арестуван и че има съмнение, че е наркоман.

Трябвало да уведоми работодателя си за арестуването, предвид позицията и длъжността, която заемал в сферата на сигурността. Това допълнително го стресирало, като стресът продължава и досега. Всички тези обстоятелства, за срока от задържането до окончателната отмяна на

индивидуалния административен акт, т.е. за срок от 22 (двадесет и два) месеца и 14 дни разрушили психическата му устойчивост. Притесненията и стреса продължават и досега и не са отшумели. Изгубил съня си, спял по 3-4 часа на нощ. Това му състояние било причина и за чести скандали с неговите близки и роднини. Затворил се в себе си и не искал да излизам с приятели и познати. Срам го било да изляза и в квартала, защото смятал, че всички го гледат на криво. Живее непрекъснато с мисълта, че е виновен без вина. Измъчвал се от безсилие, че не може да промени отрицателното отношение на хората към неговото незаконно задържане.

Претендира СДВР да бъде осъдена да му заплати сумата 5 000 лв. (пет хиляди лева), представляваща обезщетение (репарация) за причинени неимуществени вреди (негативни психически емоции - притеснения, стрес, страх и срам) от заповед за задържане на лице № 381/05.12.2022 г., издадена от полицейски орган при 06 РПУ - СДВР по ЗМВР, по силата, на която Н. Й. К. е задържан за срок до 24 часа, която заповед е отменена, като незаконосъобразна с Решение № 21099 от 24.10.2024 г., АССГ, 19-ти касационен състав по дело № 8177/24 г., влязло в законна сила на 24.10.2024 г., ведно със законната лихва от датата на влизане в законна сила на съдебното решение до окончателното изплащане на сумата.

В дадения от съда срок ответникът е представил писмен отговор, в който исковата молба се оспорва. Посочено е, че размерът на претенцията е силно завишен, а твърдените болки и страдания са недоказани.

Според ответникът дадената в чл. 52 от ЗЗД възможност за обезвъзмездяване за претърпени неимуществени вреди не може да бъде използвана за неоснователно обогатяване.

Направено е позоваване на чл. 5 от ЗОДОВ, защото ищецът е допринесъл за настъпването на вредата. Полицейските органи са действали съгласно правомощията си, регламентирани в закона и подзаконовите нормативни актове, като при наличието на първоначални данни за употреба на наркотични вещества от водача, той е следвало да бъде задържан.

По време на проведеното по делото открито заседание Н. К. не се явява лично. Представява се от адвокат К. М., който поддържа исковата молба. Не претендира присъждане на разноски.

Ответникът, чрез юрисконсулт И. оспорва исковата молба по аргументи, изложени в отговора. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Участвалият в производството по спора представител на СГП, намира иска за основателен, като размерът му следва да се определи по справедливост.

За установяването на твърдените вреди, съдът разпита един свидетел, доведен от ищеца.

Като доказателство по делото, освен документите, свързани с оспорването и отмяната на Заповед № 381/05.12.2022 г., беше приета и служебна бележка, издадена от Дирекция „Човешки ресурси” на „Виваком България” ЕАД, видно от която Н. Й. К. към дата 05.12.2022 г. е бил назначен на длъжност „Мениджър Сигурност”. В настоящият момент заема длъжността „Експерт Сигурност” в същото дружество.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното: По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след отмяна на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто нищожен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди. Разгледан по същество, искът е частично основателен. В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или

бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към противоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност. Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове. Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Това е така, защото деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ с оглед твърденията на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на административен акт от орган на ответника; 2. незаконосъобразност на административния акт; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилия вредоносен

резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана - полицейски орган от 06 РУ - СДВР е издал заповед за задържане на лице № 381/05.12.2022 г., по силата, на която Н. Й. К. е задържан за срок до 24 часа на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР.

Доказана е (без дори да е спорна) и втората предпоставка – заповед № 381/05.12.2022 г. е отменена, като незаконосъобразна с Решение № 21099 от 24.10.2024 г., АССГ, 19-ти касационен състав по касационно административно дело № 8177/24 г., влязло в законна сила на 24.10.2024 г. Относно третата предпоставка - наличие на причинена вреда, настоящият съдебен състав намира същата за частично доказана по следните съображения.

За установяване на направените твърдения, във връзка с доказателствената тежест, указана от съда, ищецът доведе един свидетел, който даде пред съда показания.

И. Н. посочи, че се познава с ищеца отдавна. Близки са в достатъчна степен, за да се виждат често и да споделят всякакви лични въпроси. К. не е бил задържан и не е имал проблеми с полицията до задържането му през 2022 г. Вследствие на несправедливото обвинение, той много се променил като човек. Споделил пред свидетеля, че е обвинен за употреба на амфетамин в края на 2022 г. – тогава е участвал в една верижна катастрофа, след което полевият тест за наркотици е показал положителен резултат и всъщност големият му стрес е бил свързан със задържането му за 24 часа в 06 РПУ. След задържането му в ареста, никой не е разговарял с него, нито му е обяснено защо е там. След това го пуснали, отишъл е или са го закарали до ВМА, където е дал кръвна проба. Тази кръвна проба е излязла доста бързо и резултатът е бил отрицателен. След този инцидент у К. имало много голяма промяна. Изразявала се в това, че той от най-спокойния човек, се превърнал в един неспокоен, изнервен и депресиран човек. Всичките му отношения с приятели, роднини, колеги се променили в отрицателна насока. Той се затворил и се чувствал като престъпник, за който хората ще кажат, че е наркоман. На свидетеля не е известно К. да е търсил психиатрична или психологическа помощ, както и да е взимал успокоителни лекарства след случая. Според свидетеля това състояние продължава и сега – той смята, че това петно не е заличено. Всички негови познати разбрали за случая, и той просто не могъл да им се обади и да им каже, че е невинен и пробата е отрицателна. У много хора останало впечатлението, че той има някакви проблеми с наркотиците. Случаят се отразил и на семейството му. Най-голямото му притеснение било какво ще каже на синовете си, които са чужбина. Случката, действала на служебните му отношения, защото той работи на висока длъжност във „Vivacom“ – отговаря за сигурността. Контактите му с колегите вече не били същите. Той започнал да ги избягва. Като цяло К. е много честолюбив човек и през целия си живот се е мъчел да запази доброто си име, а случката сринала тези негови усилия.

След обсъждането на свидетелските показания в съвкупност с останалите събрани по делото доказателства могат да се направят следните изводи. Чрез разпита на свидетели се цели разкриването на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат установени посредством писмени доказателства или друг вид доказателствени средства, като експертизи, оглед и т.н. Свидетелите, при разпита си излагат устно пред съда данни за факти, за които те си спомнят и за които смятат, че съществуват или са съществували в даден минал момент във и независимо от страните и независимо от съда. Затова как те са възприели тези факти или как ги възприемат е от значение мястото и вида на фактите, емоционалното състояние на възприемачия ги, неговото интелектуално ниво, възраст и др. Разбира се, тези разсъждения са валидни, когато свидетелските показания са дадени добросъвестно и честно, без да са неистински или укриващи истината. Съдът следва да възприеме, дали дадено събитие, описано от свидетеля се е случило или даден факт е съществувал, като се съобрази с множество елементи, като последователност,

непротиворечивост, логическо изграждане, сетивни и емоционални връзки, волева насоченост и т.н., съдържащи се както в показанията, така и в останалия, събран по делото доказателствен материал. В разглеждания случай свидетелят Н. изложи пред съда устно факти и обстоятелства, възприети от него в даден момент от миналото, за които той е запазила спомени в съзнанието си. Съдът, съобразявайки се с изложените по-горе разсъждения намира, че показанията му следва да бъдат кредитирани като последователни, ясни и конкретни, без носят елементи на заинтересованост.

Съдът намира, че е съвсем естествено ищецът, след ефективното му задържане в 06 РПУ-СДВР, да е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, унижение, тревожност, песимизъм и психическо натоварване от това, че трябва да даде обяснение пред роднини и съседи за причината, поради която това се е случило. Тези негативни психически състояния, в зависимост от личностните характеристики, като завишена чувствителност и емоционалност, могат да бъдат с нееднакъв интензитет при различните хора.

Направеният анализ на събраните доказателства, безспорно налага извода, за наличие на причинно-следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и претърпените неимуществени вреди, т.е. установена е и четвъртата предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Независимо от факта, че съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, настоящият съдебен състав не може да не се съобрази с практиката на ЕСПЧ. По дела, образувани срещу България по идентични оплаквания – претърпени неимуществени вреди, поради незаконосъобразни действия на органи и длъжностни лица, Европейският съд по правата на човека в С. е присъждал различни по размер обезщетения. /S. H. v. B. app. № 36794/03, D. v. B. app. 27791/09, P. and P. v. B. app. 50027/08 and 50781/09/. В разглеждания казус, съдът намира, че следва да вземе предвид и обстоятелството, че установените психически страдания не са настъпили само от незаконосъобразния административен акт, но и от продължителността на времето, през което той е действал. Заповед № 381/05.12.2022 г., издадена от полицейски орган при 06 РУ – СДВР, е отменена почти две години след издаването ѝ, т.е. това е един сравнително дълъг период на несигурност, през който човек наистина би могъл да изпита допълнително психическо натоварване и емоционален дискомфорт.

От друга страна за преживените от К. стрес и душевен дискомфорт сочат само свидетелските показания. Няма писмени документи, доказващи той да е търсил психиатрична или психологическа помощ или да са изписвани медикаменти. За влошените отношения на ищеца с колегите, свидетелят е разбрал само от това, което му е споделил К.. Тъй като към момента на задържането, Н. не работил вече във Виваком, не е имало начин, как той пряко да разбере, дали наистина случката е повлияла на взаимоотношенията на К. с колегите му и до каква степен. Няма и данни, а и не се навеждат твърдения, че тя е се е отразила на кариерното му развитие или на служебното му положение.

Във връзка с изложеното съдът намира, че размерът на претенцията за присъждане на обезщетение в размер на 5000 лева е недоказан. Няма преки доказателства, задържането освен установените психически стрес, чувство за унижение, засягане на самооценката му и чувство за малоценност, да е предизвикало други негативни последици, повлияли на физическото или психическото му здраве. Не се установява възникнал здравословен проблем при ищеца или задълбочаването на вече съществувал такъв, който да се е задълбочил или усложнил след това и това да е в причинна връзка със самото задържане. При съобразяване на вида, интензитета и продължителността на

претърпените от Н. К. неимуществени вреди – психически болки и страдания, установени на основание събраните по делото доказателства и практиката на ЕСПЧ, съдът намира, че обезщетение в размер на 1700 лева се явява обосновано и справедливо.

Във връзка с основателността на основната претенция, доказана се явява и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва. По отношение на определянето на началния момент на дължимостта на законната лихва, представляваща обезщетението, следва да се съобрази т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на Върховния касационен съд по тълкувателно гр.д. № 3/2004 г., съгласно което началният момент на забавата при унищожаваните актове на администрацията и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е датата на отмяната на незаконосъобразния акт. В случая законна лихва върху присъденото обезщетение се дължи от 24.10.2024 г. – датата на отмяна на Заповед № 381/05.12.2022 г. до окончателното изплащане на сумата.

С оглед на изхода на спора на ищеца и на ответника се дължат разноски съразмерно на уважената и отхвърлена част от иска. Такива са поискани своевременно само от ответника, поради което съдът дължи присъждането им, съразмерно на отхвърлената част от иска.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,**

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична Дирекция на Вътрешните Работи да заплати на Н. Й. К., с ЕГН [ЕГН] сумата от 1700 (хиляда и седемстотин) лева, като обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, настъпили от административен акт Заповед № 43313з-381/05.12.2022 г., издадена от полицейски орган при 06 РУ – СДВР, който впоследствие е бил отменен от съда, ведно със законната лихва, считано от датата на отмяна на заповедта – 24.10.2024 г. до окончателно изплащане на сумата като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията до пълния ѝ размер от 5000 лева.

ОСЪЖДА Н. Й. К., с ЕГН [ЕГН] да заплати на Столична Дирекция на Вътрешните Работи на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 80 (осемдесет) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 4217 по описа за 2025 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.

